

han selv har opfundet, og som om andre står for den idé ikke at have nogen udligning, hvorefter han peger på, hvor vanartet det så ville se ud. Udligning er, når alt kommer til alt, nok snarere en opfindelse, der ligger Socialdemokratiets end indenrigsministerens hjerte nær.

Med denne lille polemiske indledning vil jeg gå videre til det næste spørgsmål, som dagen jo i virkeligheden handler om, nemlig om vi har brug for en udligningsreform. Og også her er svaret et rungende ja. Det har det været længe, men den nuværende regering har forsinket en reform med 4 år. Mange undskyldninger har været brugt, senest har man måttet vente på en kommunalreform. Det havde selvfølgelig været godt, om vi havde haft et tidssvarende udligningsystem at bygge den økonomiske side af kommunalreformen op om. Nu har vi i første omgang været henvist til uvished og i dag til et uigennemskueligt svar.

Kan man så sige, at udligningsreformen er blevet god af, at man har brugt 4 år ekstra på en forberedelse af den? Her er svaret så desværre nej. Men det er værd at bemærke, at det jo ikke er den udligningsreform, der ligger i forslagene, der er skyld i, at der i næsten alle kommuner mangler økonomi til at løse de afgørende kommunale opgaver, herunder børnepasning, folkeskole og ældreomsorg, på en måde, som vi finder tilfredsstillende i forhold til de krav, der bliver stillet med hensyn til velfærd.

Nej, skylden for dette kan naturligvis ikke skydes over på en udligningsreform eller på en mangel på samme, men regeringen har sat nogle utrolig snævre rammer op for velfærden. Den fælles velfærd er tvunget ud af takt med samfundets øvrige udvikling, således at det private forbrug vokser fem til syv gange så meget som de offentlige serviceudgifter. Det kan mærkes, og det kan en udligningsreform selvfølgelig ikke rette op på. Det er som at røre rundt i en gryde med en ret, der er ved at brænde på. Der hjælper det som bekendt hverken at røre hurtigere eller lade skeen grave dybere, der skal tilsættes noget i kommunerne. Er det penge?

Men en udligningsreform kan naturligvis sørge for, at der forholdsmæssigt er penge til at løse opgaverne der, hvor opgaverne er. Det skulle være hovedformålet med en udligningsreform. Og er det så det, man opnår med de forslag, hvor L 194 er hovedforslaget?

Her må vi sige, at der desværre er adskillige hovedproblemer. Det første hovedproblem handler om, at regningen for kommunalrefor-

men nu skal fordeles. Det er faktisk ganske uigennemskueligt. Vi har stillet en del spørgsmål, vi har endnu til gode at få de fleste svar, men vi kan se nogle træk, som er stærkt bekymrende; f.eks. er overførslen af det tunge sociale område til kommunerne utrolig sårbar, fordi opgaverne her bliver mere ulige fordelt.

Kl. 13.05

Afskaffelsen af amterne betyder jo naturligvis en ophævelse af en meget effektiv udligningsordning, sågar en på 100 pct. Nu skal udligningen ned – og ned på kommuneniveau. Det bliver i sagens natur uigennemskueligt, og det bliver navnlig også upræcist, og det er bekymrende for sådan et område i særklasse.

Således kommer 13 af de 20 kommuner, der overtager de største sociale udgifter for amterne, til at tabe på den samlede reform. Det bliver en meget sårbar start; sårbar for kommunen og for dens politikere. De skal nu nok klare det, men de vil være klar over, at resultatet bliver frygtelig sårbart for de mennesker, det handler om; de mennesker, som måske er de mennesker i det danske samfund, der har allermost brug for vores velfærdssamfund.

Der flyttes rundt på i alt 70 mia. kr. som følge af kommunalreformen. Det er ikke helt underligt, at det bliver ret uigennemskueligt. Det kunne være blevet mere gennemskueligt. Og det kunne også være blevet sådan, at der var en større sikkerhed for, at pengene kom derhen, hvor opgaverne var. Men i dette vældige hav, som opgøret efter kommunalreformen har dannet, drukner så den egentlige udligning.

Og her ser vi så et andet hovedproblem, nemlig at vægten af udligningsbehovene er alt for beskeden, når man samtidig ophæver udligningen via amterne og fører så mange nye og meget store opgaver til kommunerne. Der er simpelt hen ikke tilstrækkelig udligning af de skævheder, som skyldes meget forskellige opgaver og altså meget forskellig tyngde i de regninger, der skal betales for at løse de samme opgaver – der kan have forskellig tyngde på grund af forskellige behov – på en ensartet måde i hele landet.

Det er jo indlysende, at de sociale opgaver vejer forskelligt i kommuner som Ishøj og Gentofte, ligesom det er tilfældet for Brønderslev og Silkeborg. Der indgår meget få milliarder kroner i udligningen af udgiftsbehov. Men jeg vil gerne kvittere for, at der er sket en forandring i de kriterier, der lægges an inden for udgiftsudligningen. Det synes vi i Socialdemokratiet er positivt. Men det er desværre sådan, at de positive æn-